

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa P. K., K. K., T. K., M. K., J. O., D. P., Z. P., M. W., R. W.,
G. W., X. X., G. A., J. B., A. B., T. J. i Y. Y.

przeciwko L. K. - właścicielowi firmy M w S.

o wyrównanie zasadniczego wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenie za pracę w
godzinach nadliczbowych, wyrównanie diet z tytułu podróży służbowych
zagranicznych i ryczałty za nocleg z tytułu podróży służbowych zagranicznych w
przedmiocie skargi L. K. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym
wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 lipca 2012 roku w sprawie sygn. akt
III APa [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 maja 2018 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 października 2017 r., sygn. akt III APa [...],

- 1. oddała zażalenie,**
- 2. nie obciąża pozwanego kosztami zastępstwa procesowego
w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Ł. wyrokiem z dnia 20 lipca 2012 r., III APa [...], oddalił
apelację pozwanego L. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 24 listopada

2011 r., zasądzającego od pozwanego na rzecz powodów: P. K., K. K., T. K., M. K., J. O., D. P., Z. P., M. W., R. W., G. W., X. X., G. A., J. B., A. B., T. J., Y. Y. ryczałty za noclegi w związku z odbytymi zagranicznymi podróżami służbowymi w latach 1995 - 1998. Sąd Apelacyjny uznał, że zasądzone na rzecz powodów tytułem ryczałtów za noclegi kwoty są zgodne z § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 3 lipca 1998 r., w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. z 1998 r. Nr 89, poz. 568, dalej jako rozporządzenie z dnia 3 lipca 1998 r.), jak i § 9 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (M.P. z 1997 r. nr 34, poz. 328, dalej jako zarządzenie z dnia 29 maja 1996 r.). Skarga kasacyjna pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego została oddalona wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2013 r., I PK [...]/13.

W skardze o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 lipca 2012 r., wniesionej na podstawie art. 401¹ k.p.c., art. 405 k.p.c. i art. 407 § 2 k.p.c. pozwany L.K. wskazał na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/15 (OTK-A 2016, poz. 93), stwierdzający, że: 1) art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (jednolity tekst: Dz.U. z 2012 r., poz. 1155 ze zm.) w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r., poz. 167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; 2) art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. powołanej w punkcie 1 w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. powołanej w punkcie 1 w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej

jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991 ze zm., dalej jako rozporządzenie z dnia 19 grudnia 2002 r.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

Skarżący podniósł, że wprowadzie powołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego odnosi się bezpośrednio do § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r., jednakże Sady obu instancji zasądając na rzecz powodów kwoty z tytułu ryczałtów za noclegi w związku z odbytymi zagranicznymi podróżami służbowymi, powoływały się na orzecznictwo Sądu Najwyższego odnoszące się właśnie do § 9 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r., podkreślając przy tym, że przepis ten miał identyczną treść jak § 9 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 grudnia 1994 r. w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju (M.P. z 1995 r. nr 1, poz. 10 ze zm., dalej jako zarządzenie z dnia 29 grudnia 1994 r.), § 9 zarządzenia z dnia 29 maja 1996 r. oraz § 9 rozporządzenia z dnia 3 lipca 1998 r. Nie ulega zatem wątpliwości, że w tej sprawie Sady orzekały w oparciu o normę prawną, którą Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodną z Konstytucją. Potwierdził to także Sąd Najwyższy w korespondencji ze skarżącym z dnia 7 lipca 2014 r., w której stwierdził, że „podnoszona okoliczność, że sprawa dotyczy lat 1996-1998 nie ma istotnego znaczenia. Obowiązujące w tym czasie przepisy były bowiem takie same, jeżeli chodzi o treść zawartych w nich regulacji, jak w sprawie, w której zostało zadane pytanie prawne przez skład zwykły Sądu Najwyższego”. W uzasadnieniu skargi kasacyjnej skarżący zarzucił wówczas, że nie zgadza się z treścią zaskarżonych orzeczeń w zakresie dotyczącym zasądzonych na rzecz powodów należności z tytułu ryczałtu za noclegi poza granicami kraju, czemu dał wyraz w toku postępowań przed Sądami obu instancji i podtrzymał w całości przedstawioną wówczas argumentację co do bezpodstawności roszczeń powodów w tym zakresie. Skutkiem oparcia wyroku objętego skargą o wznowienie postępowania na normie prawnej niezgodnej z Konstytucją było nie tylko zasądzenie na rzecz powodów kwot należności z tytułu ryczałtu za noclegi poza granicami kraju, ale także niekorzystne określenie zasądzonych kosztów sądowych i kosztów zastępstwa

procesowego. Wobec tego zasadny jest wniosek o odpowiednią zmianę zaskarżonych w tej części orzeczeń.

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 20 października 2017 r. odrzucił skargę o wznowienie postępowania.

W motywach orzeczenia podano, że zarówno wyrok Sądu Okręgowego, jak i wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 20 lipca 2012 r., zostały wydane w oparciu o art. 77¹ k.p. i art. 79 k.p. w związku z przepisami zarządzenia z dnia 29 grudnia 1994 r., zarządzenia z dnia 30 października 1995 r. zmieniającego wcześniejsze zarządzenie oraz zarządzenia z dnia 29 maja 1996 r. obowiązującego od dnia 2 czerwca 1996 r., zarządzenia z dnia 4 czerwca 1997 r. zmieniającego to zarządzenie od dnia 1 maja 1997 r. i rozporządzenia z dnia 3 lipca 1998 r., które to przepisy obowiązywały w spornym okresie. Z art. 401¹ k.p.c. wynika, że ma on zastosowanie do tych orzeczeń, których podstawą prawną był akt normatywny wyeliminowany z obrotu prawnego wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Niekonstytucyjny przepis musi zatem stanowić bezpośrednią podstawę prawną wydania zaskarżonego orzeczenia, decydującą o wyniku rozstrzygnięcia zaskarżonego skargą. Autor skargi o wznowienie postępowania dostrzega, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego odnosi się bezpośrednio do § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r., jednak uważa, że skoro Sady orzekające odwoływały się do orzecznictwa Sądu Najwyższego odnoszącego się właśnie do § 9 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. i podkreślały, że § 9 tego rozporządzenia miał identyczną treść jak § 9 zarządzeń z dnia 29 grudnia 1994 r. i z dnia 29 maja 1996 r. oraz § 9 rozporządzenia z dnia 3 lipca 1998 r., to nie ulega wątpliwości, że orzekały w oparciu o normę prawną, którą Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodną z Konstytucją. W ocenie Sądu Apelacyjnego, pogląd ten jest jednak całkowicie nieuprawniony. Czym innym bowiem jest podstawa prawna rozstrzygnięcia, a czym innym rozważania prawne dotyczące wykładni zastosowanego prawa, które są posilkowane późniejszymi aktami prawnymi i ewentualnymi poglądami orzecznictwa. Pojęcia te nie są tożsame. Akty prawne będące podstawą prawną rozstrzygnięcia zaskarżonego wyroku nie zostały uznane powołanym przez skarżącego wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2014 r., K 11/15, za niezgodne z Konstytucją, a uznany tym wyrokiem za

niekonstytucyjny przepis nie stanowił bezpośredniej podstawy prawnej wydania zaskarżonego orzeczenia, decydującej o wyniku rozstrzygnięcia. A zatem w sprawie nie występuje sytuacja opisana w art. 401¹ k.p.c., a wskazana podstawa wznowienia postępowania w istocie nie istnieje, co przesądza o odrzuceniu skargi na podstawie art 410 § 1 k.p.c.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 października 2017 r. zaskarżył w całości pozwany L.K. zażaleniem, domagając się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym.

W zażaleniu zarzucono naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. przez bezzasadne odrzucenie skargi o wznowienie postępowania wynikające z uznania, że w sprawie nie zachodzi podstawa do wznowienia postępowania. Zdaniem skarżącego, zgodnie z literalnym brzmieniem art. 401¹ k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie której zostało wydane orzeczenie. W praktyce Trybunał Konstytucyjny orzeka o niezgodności poszczególnych norm, a nie całych aktów normatywnych. Nie ulega przy tym wątpliwości, że orzeczenie przez Trybunał Konstytucyjny o niezgodności poszczególnych norm (czy nawet jednej normy) może stanowić podstawę do żądania wznowienia postępowania w oparciu o art. 401¹ k.p.c., o ile na podstawie takich norm zostało wydane orzeczenie. Sądy w tej sprawie orzekały na podstawie § 9 zarządzenia z dnia 29 grudnia 1994 r., zarządzenia z dnia 29 maja 1996 r. oraz § 9 rozporządzenia z dnia 3 lipca 1998 r., posiłkując się orzecznictwem Sądu Najwyższego dotyczącym § 9 ust. 4 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. wskazując, że wywody prawne co do tego przepisu w pełni odnoszą się do § 9 cytowanych wyżej wcześniejszych zarządzeń i rozporządzeń z uwagi na ich identyczną treść. Oznacza to, że orzekano w istocie na podstawie norm, które zostały uznane za niekonstytucyjne wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/15, bowiem przedmiotem kontroli konstytucyjności prowadzonej przez Trybunał Konstytucyjny są normy prawne, nie zaś wyłącznie przepisy, z których normy te są rekonstruowane. Innymi słowy dokonane wyrokiem

uchylenie domniemania konstytucyjności należy odnosić do treści zakwestionowanej regulacji, a nie tylko nośnika tej treści zlokalizowanego w konkretnym akcie normatywnym (tutaj rozporządzeniu z dnia 19 grudnia 2002 r.). W przeciwnym razie mielibyśmy do czynienia ze stanem tzw. wtórnej niekonstytucyjności, czyli z funkcjonowaniem w obrocie prawnym normy o treści identycznej z normą, której niezgodność z Konstytucją została stwierdzona przez Trybunał Konstytucyjny. Ze względu na tożsamość treściową regulacji zastosowanej wobec skarżącego i regulacji uchylonej wyrokiem w sprawie K 11/15, obowiązkiem sądu jest uwzględnienie, że chodzi o przepisy co do istoty pozbawione domniemania konstytucyjności. Zdaniem skarżącego, nie można różnicować sytuacji prawnej podmiotów tylko dlatego, że jeden przepis został uznany za niekonstytucyjny, a drugi tożsamy, obowiązujący wcześniej już nie. Takie różnicowanie stałoby w opozycji do wynikającej z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasady równości, obejmującej równość wobec prawa oraz równe traktowanie przez władze publiczne (art. 32 ust. 1) oraz do wynikającego z Konstytucji prawa do sądu (art. 45 ust. 1). W praktyce oznaczałoby to, że jeden podmiot w wyniku uznania danego przepisu za niekonstytucyjny uzyskuje prawo do wznowienia postępowania, a drugi podmiot, w stosunku do którego znajdowała zastosowanie taka sama norma, tyle że wynikająca z innego przepisu, takiego prawa już nie uzyskuje.

W piśmie procesowym z dnia 12 kwietnia 2018 r. skarżący podniósł, że w wydanym w tej sprawie wyroku z dnia 10 września 2013 r., I PK 71/13, Sąd Najwyższy zamiast zastosować regulacje obowiązujące w latach 1996-98, które w ogóle nie przewidywały, by kierowca w mógł przebywać w podróży służbowej i wobec tego nie przysługiwały mu z tego tytułu żadne dodatkowe świadczenia, oddalił skargę kasacyjną skarżącego na podstawie przepisów obowiązujących w dacie wyrokowania, kiedy to od dnia 3 kwietnia 2010 r. według znowelizowanego art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, kierowca mógł już przebywać w podróży służbowej. Sąd Najwyższy orzekł zatem *contra legem* w sposób normotwórczy i retroaktywny w odniesieniu do treści rozporządzeń regulujących zasady pokrywania kosztów podróży służbowych z lat 1996-98, opierając się na linii orzeczniczej odwołującej się do zupełnie odmiennego stanu prawnego niż wówczas

obowiązywał, a także na niedozwolonej pozanormatywnej fikcji treści norm (fikcji kosztu noclegu i fikcji minimalnego hotelowego standardu noclegu), które rozmiągają się z faktyczną normą, co jest kategorycznie zakazane zarówno na gruncie doktryny, jak i orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego.

W odpowiedzi na zażalenie powodowie wnieśli o oddalenie zażalenia i obciążenie skarżącego kosztami postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione. W rozpoznawanej sprawie skarżący wskazał jako podstawę wznowienia postępowania art. 401¹ k.p.c., zgodnie z którym można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Istotą regulacji zawartej w tym przepisie jest realizacja reguły określonej w art. 190 ust. 4 ustawy zasadniczej, zgodnie z którą orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylecia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania. Przepis ten wskazuje na wyraźną wolę ustrojodawcy, aby sprawa prawomocnie (ostatecznie) rozstrzygnięta w oparciu o akt normatywny niezgodny z Konstytucją, była ponownie rozpoznana i rozstrzygnięta w zgodzie z wartościami i zasadami konstytucyjnymi. W nowym stanie prawnym, ukształtowanym w następstwie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, rozpatrzenie sprawy jest nie tylko dopuszczalne, ale możliwość taka jest ujęta jako podmiotowe, konstytucyjne prawo strony. Prawo do wznowienia postępowania w przypadku orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny o niekonstytucyjności prawnej podstawy prawomocnego wyroku sądowego jest bowiem jednym z aspektów konstytucyjnego prawa do sądu (por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 marca 2004 r., SK 53/03, OTK-A 2004 nr 3, poz. 16 oraz z dnia 9 czerwca 2003 r.,

SK 5/03, OTK-A 2003 nr 6, poz. 50). Realizację reguły określonej w art. 190 ust. 4 Konstytucji stanowi na gruncie postępowania cywilnego art. 401¹ k.p.c.

W wyniku wznowienia postępowania na podstawie art. 401¹ k.p.c. sąd stwierdzając, że orzeczenie zostało wydane w oparciu o obowiązujący w tym czasie akt prawny, ma możliwość innego rozstrzygnięcia sprawy wobec uznania, że choć wspomniany akt obowiązywał w chwili ferowania wyroku, to jednak nie powinien być zastosowany w sprawie, co okazało się po zapadnięciu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2000 r., III ZP 27/00, OSNAPiUS 2001 nr 10, poz. 331). Aby taki cel instytucji wznowienia postępowania na podstawie art. 401¹ k.p.c. mógł być osiągnięty, wskazany przez stronę wyrok Trybunału Konstytucyjnego powinien dotyczyć aktu normatywnego lub zawartego w nim przepisu (przepisów) stanowiącego rzeczywistą podstawę prawną rozstrzygnięcia objętego zaskarżonym w tym trybie wyrokiem sądu. Innymi słowy, na mocy art. 401¹ k.p.c. można żądać wznowienia postępowania jedynie wówczas, gdy Trybunał Konstytucyjny zakwestionował ten przepis, który był decydującą podstawą prawną rozstrzygnięcia zaskarżonego skargą o wznowienie postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2014 r., III UK 194/13, LEX nr 1539478; z dnia 21 maja 2010 r., I PK 12/10, LEX nr 602200 czy postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 152/11, LEX nr 1215254; z dnia 26 stycznia 2011 r., I PZ 36/10, LEX nr 950424; z dnia 19 marca 2009 r., III UO 2/08, OSNP 2010 nr 21-22, poz. 273; z dnia 9 listopada 2007 r., II CO 18/07, LEX nr 86169; z dnia 20 czerwca 2007 r., V CNP 45/07, LEX nr 347227).

W orzecznictwie dominuje stanowisko, że sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401-403 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z samego jej uzasadnienia wynika, że wskazywana podstawa nie zachodzi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2014 r., III CZ 55/14, LEX nr 1604642; z dnia 6 listopada 2009 r., I CZ 57/09, LEX nr 59974422; z dnia 22 października 2009 r., I UZ 64/09, LEX nr 560531; z dnia 17 września 2009 r., IV CZ 57/09, niepublikowane; z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, LEX nr 155376; z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNAPiUS 2001 nr 4, poz. 133).

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że Sąd Apelacyjny odrzucając skargę o wznowienie postępowania w sposób prawidłowy przyjął, że skarżący nie wskazał rzeczywistej podstawy wznowienia określonej w art. 401¹ k.p.c. W ocenie Sądu Najwyższego skarżący nie mógł skutecznie powołać się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/15, gdyż jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny przepis art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. nie stanowił podstawy orzekania ani przy wydawaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny, ani przez Sąd Najwyższy, który oddalił skargę kasacyjną wniesioną przez skarżącego od wyroku Sądu Apelacyjnego. Nie można pominąć, że Sądy orzekały w sprawie objętej skargą o wznowienie postępowania na podstawie § 9 zarządzenia z dnia 29 grudnia 1994 r., zarządzenia z dnia 29 maja 1996 r. oraz § 9 rozporządzenia z dnia 3 lipca 1998 r. bowiem roszczenia powodów z tytułu ryczałtu za noclegi obejmowały lata 1995 - 1998, zaś art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.10.43.246) wszedł w życie z dniem 3 kwietnia 2010 r. Z tego względu również skarżący nie zarzucał w skardze kasacyjnej naruszenia art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, a jedynie, że wykonywanie pracy na stanowisku kierowcy w transporcie międzynarodowym w latach 1996-1999 r. stanowiło podróże służbowe odbywane poza granicami kraju, z tytułu których przysługują świadczenia na podstawie wskazanych zarządzeń i rozporządzenia, tj. § 9 ust. 2 i 4 i § 14 zarządzenia z dnia 29 grudnia 1994 r. oraz § 9 ust. 2 i 4 i § 14 rozporządzenia z dnia 3 lipca 1998 r.

Wbrew odmiennemu twierdzeniu skarżącego, uzasadnieniem do wznowienia postępowania w oparciu o art. 401¹ k.p.c. nie jest także tożsama treść przepisów wykonawczych do art. 77⁵ k.p. czyli § 9 rozporządzenia z dnia 3 lipca 1998 r. oraz poprzedzającego go zarządzenia z dnia 29 maja 1996 r. z § 9 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 listopada 2016 r. nie usunął bowiem z porządku prawnego § 9 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r., ale art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców. Wobec powyższego w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 26 października 2017 r., III PZP 2/17

(OSNP 2018 nr 3, poz. 28), Sąd Najwyższy stwierdził, że pozbawienie mocy prawnej art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców spowodowało jedynie przewartościowanie sytuacji prawnej, nie jest jednak równoznaczne z pozbawieniem kierowców transportu międzynarodowego (mających status pracowników) należności z tytułu podróży służbowej. Przepisy art. 2 pkt 7 i art. 4 ustawy o czasie kierowców oraz art. 5 i art. 77⁵ k.p. nie zostały bowiem wyrugowane z porządku prawnego. Przepis art. 2 ust. 7 zawiera definicję podróży służbowej kierowcy, modyfikując - na potrzeby wybranej grupy zawodowej - kształt podróży służbowej zdefiniowanej w art. 77⁵ § 1 k.p. Z kolei w art. 4 ustawy o czasie pracy kierowców przewidziano, że w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu pracy. Ten ostatni przepis stanowi odzwierciedlenie wyrażonej w art. 5 k.p. zasady, że przepisy szczególne dotyczące określonej kategorii pracowników mogą określać ich stosunek pracy odmiennie. W konsekwencji, po wyroku Trybunału Konstytucyjnego do pracowników - kierowców w transporcie międzynarodowym znajdują zastosowanie reguły rozliczenia podróży służbowej przewidziane w art. 77⁵ k.p., a co za tym idzie, w rozporządzeniach wykonawczych z 2002 r. i z 2013 r. Zastosowanie tego przepisu wynika bowiem z art. 5 k.p. i jego odpowiednika - art. 4 ustawy o czasie pracy kierowców. Skłania to do konkluzji, że podstawę do wznowienia postępowania stanowi wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/16, tylko wówczas, gdy zakwestionowany w tym wyroku art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców stanowił podstawę wydania zaskarżonych skargą orzeczeń (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2018 r., III PZ 16/17, niepublikowane) nie zaś przepisy rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. czy z dnia 29 stycznia 2013 r.

Nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania z art. 401¹ k.p.c. także dokonanie przez sąd wykładni przepisu stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia, zbieżnej z treścią innej normy prawnej, która weszła w życie po okresie stanowiącym uzasadnienie roszczeń powodów i następnie została uznana za niekonstytucyjną. Skoro w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 17 grudnia 2009 r., III PZP 2/09 (OSNC 2010 nr 7-8, poz. 97), Sąd Najwyższy uznał, że podstawy wznowienia nie może stanowić wyrok Trybunału Konstytucyjnego o charakterze interpretacyjnym, to tym bardziej podstawy do wznowienia

postępowania nie może stanowić dokonanie wykładni przepisu stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia w sposób zbieżny z normą prawną, która została uznana przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodną z Konstytucją RP.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. oraz art. 102 k.p.c.).